

Ajuntament de Sallent

Plaça de la Vila, 1

08650 SALLENT

Assumpte: **Consulta sobre l'Avanç del Pla Director Urbanístic de l'activitat minera del Bages**

Benvolguts,

La plataforma Montsalat es complau en fer-vos arribar aportacions a l'Avanç del PDU de l'activitat minera del Bages.

Volem manifestar d'entrada que compartim els objectius del PDU, en particular el de la progressiva eliminació dels dipòsits salins i la restauració dels espais que ocupen.

En canvi, discrepem de la base de partida del PDU on es diu, citem textualment, que *“El PDU parteix de la base que l'activitat minera que Iberpotash, filial d'ICL Iberia, duu a terme al Bages és d'interès públic i estratègica pels llocs de feina que crea a la comarca i pels seus efectes multiplicadors per a l'economia del país”*. La base de partida que més s'ajusta a la realitat és el d'una activitat minera qüestionada per la població i sancionada per l'administració de justícia per la quantitat ingent de residus salins que genera i acumula en gegantins abocadors que salinitzen les aigües de l'entorn.

El propi municipi de Sallent es va veure privat dels seus pous de captació d'aigua pel subministrament del Traval a causa de la seva progressiva salinització.

L'activitat d'extracció de mineral i d'abocament de residus salins al Cogulló de Sallent es manté, i és tolerada per l'administració, malgrat no disposar de programa de restauració, haver-li estat retirada explícitament l'autorització ambiental i haver estat recentment condemnada per delictes ecològic. Cadascun d'aquests punts hauria de portar a l'aturada immediata dels abocaments al runam del Cogulló. Afegim la investigació en curs per part de la Comissió Europea per presumptes infraccions la Directiva Marc de l'Aigua i a la Directiva de gestió de residus miners.

L'incompliment urbanístic del runam del Cogulló i l'intent d'adjudicar-li una qualificació a mida per fer-lo compatible van derivar en una sentència del contenciós que anul·la aquesta part del POUM de Sallent. En interpretació de la sentència, la decisió salomònica de la DG d'Urbanisme fou tolerar els abocaments al runam del Cogulló fins al 30.06.2017, no pas per cap raó urbanística ni ambiental, sinó per donar temps suficient a l'empresa ICL Iberia per executar el seu pla de trasllat de l'activitat explotadora a Súria.

Amb els plans d'expansió de l'extracció a Súria endarrerits, ara ICL Iberia vol mantenir l'extracció a Sallent fins a final de l'any 2019. L'Avanç del PDU de l'activitat minera enumera 11 possibilitats de gestió dels residus de Sallent pel període comprès entre el 30.06.2017 i el 31.12.2019. Però no és aquest el problema que ha d'abordar el PDU. Si en tots aquests anys l'empresa no ha estat capaç de presentar un programa de restauració creïble, digne d'aquest nom i de ser aprovat, ni de gestionar els seus residus sense afectar intensament l'entorn, és ben lògic que ara en pagui les conseqüències.

Els problemes són, d'una banda, si realment s'ha de concedir aquest bonus d'abocament il·legal a Sallent fins al 30.06.2017 i, de l'altra, com restaurar els runams perquè deixin de contaminar les aigües i d'alterar tan significativament el paisatge.

Per la primera de les qüestions, entenem que ICL Iberia ha d'aturar d'immediat els abocaments al runam del Cogulló en compliment de les sentències i per la falta explícita de permisos.

D'entre les possibilitats de gestió dels residus per seguir amb l'extracció a Sallent que enumera el PDU, no són ambientalment acceptables les opcions "núm.2 - dipositar la sal al Cogulló" i "núm.3 - dipositar els materials a la Botjosa", per la falta explícita de permisos i per la ben sabuda afectació a les aigües. Totes les altres possibilitats poden ser ambientalment acceptables; d'entre elles la més favorable és, sens dubte, la "núm.11 - *back filling*".

Per a la segona i més transcendent qüestió de la restauració del runams, proposem que el PDU incorpori per a Sallent els dos punts següents:

1. Davant de l'evidència que qualsevol solució per l'eliminació o trasllat dels runams és a llarg o molt llarg termini, es comenci per la seva impermeabilització amb l'objectiu de reduir l'afectació a les aigües i d'integrar-los al paisatge. Existeixen tecnologies de segellat d'abocadors més o menys aplicables als runams salins i el precedent de la impermeabilització i restauració del runam de Vilafruns, una obra executada per l'Agència Catalana de l'Aigua.

2. Els plans presentats per ICL Iberia i recollits pel PDU contempen 4 plantes de *sal vacuum* que han de purificar sal residual per ser comercialitzada com a sal pura. El canvi tecnològic en l'obtenció de clor, del sistema electroquímic antic amb ús de mercuri que utilitza sal industrial al nou per membrana que requereix sal pura, empeny ICL Iberia a instal·lar aquestes plantes de *sal vacuum*.

La 1ª planta de *sal vacuum* està instal·lada i a punt d'entrar en funcionament a Súrria. La 2ª està prevista i, hipotèticament, li seguirien una 3ª i una 4ª. Per a aquestes 3 darreres, el PDU busca emplaçament adequat a l'entorn de Súrria.

Segons exposa ICL Iberia, l'abocament de residus al runam del Fusteret seguirà al ritme actual només si s'aconsegueix posar al mercat el producte de 2 plantes de *sal vacuum*, i això encara si no baixen les vendes de sal industrial amb el progressiu tancament de les plantes electroquímiques que l'utilitzen. Només s'arribaria a un balanç proper a la no generació de residus –quedarien els fangs residuals– si s'aconseguís comercialitzar la producció de 4 plantes de *sal vacuum*, cadascuna d'elles amb una producció de 750.000 tones/any. No es preveu factible que en termini breu s'aconsegueixin comercialitzar aquestes teòriques 3.000.000 tones/any de sal pura, vistes les condicions del mercat.

L'abocament de residus al runam del Fusteret de Súrria està també qüestionat per la salinització de les aigües de la riera de Bellver i del riu Cardener, per un programa de restauració poc fonamentat i per les ja esmentades investigació per la Comissió Europea i condemna per delictes ecològic. També com a Sallent, a més de les qüestions que podrien portar a una aturada dels abocaments no programada per l'empresa sinó forçada, el runam del Fusteret està limitat per la seva capacitat que, al ritme actual d'abocament, se situa en uns 15 anys.

Sota totes les hipòtesis i projeccions, queden grans runams salins a Súrria i a Sallent.

Les plantes de purificació de sal són, efectivament, una de les solucions per l'eliminació física dels runams, però no en pocs anys. Per tant, és lògic, no només sota el punt de vista ambiental sinó també el social i l'empresarial que en aquest cas coincideixen, preveure l'emplaçament de les plantes de *sal vacuum* repartides, les 2 primeres a Súrria i les hipotètiques 3ª i 4ª a Sallent abastint-se dels runams de la Botjosa i del Cogulló. Tant a Súrria com a Sallent, els emplaçaments idonis seran, molt probablement, annexes a les actuals plantes de tractament del mineral per flotació per separar la potassa, amb el material d'entrada i la sortida per ferrocarril a l'abast.

Aquests i altres punts seran desenvolupats més extensament a l'opinió de Montsalat al Document Inicial Estratègic del mateix PDU. Malgrat aquesta altra via de participació, agraïrem que l'Ajuntament de Sallent incorpori les propostes i punts de vista aquí expressats.

Ben cordialment.

Plataforma Montsalat, abril del 2016